

PREKURSORI EKSPLOZIVA

Prekursori eksploziva (eng. precursor = prethodnik) su tvari dostupne u određenim proizvodima slobodnoj prodaji koji se koriste za razne legalne namjene, a u određenim količinama i/ili koncentracijama mogu poslužiti za izradu eksploziva.

[Uredbom \(EU\) 2019/1148](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o stavljanju na tržište i uporabi prekursora eksploziva te izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 98/2013 uspostavljaju se usklađena pravila o stavljanju na raspolaganje, uvođenju, posjedovanju i uporabi tvari i smjesa koje bi se mogle zlouporabiti za nezakonitu proizvodnju eksploziva s ciljem ograničavanja dostupnosti pojedinačnim korisnicima tih tvari i smjesa i s ciljem osiguravanja odgovarajućeg prijavljivanja sumnjivih transakcija u lancu opskrbe.

[Zakonom o provedbi Uredbe \(EU\) 2019/1148](#) određene su:

- obveze gospodarskih subjekata i internetskog tržišta,
- nadležna tijela, njihove obveze i postupci za provedbu Uredbe i Zakona,
- nacionalna kontakt točka i vođenje evidencija o prijavljenim sumnjivim transakcijama,
- način provođenja inspekcijskog nadzora nad provedbom odredaba Uredbe i Zakona,
- propisuju se prekršajne odredbe za postupanja suprotna odredbama Uredbe i Zakona.

OGRANIČENI PREKURSORI EKSPLOZIVA

Ograničeni prekursori eksploziva (Prilog I. Uredbe), u Republici Hrvatskoj se ne stavlja u raspolaganje pojedincima, niti ih oni uvode (uvoze/unose), posjeduju ili koriste niti se priznaju dozvole koje izdaju države članice EU.

Prema Prilogu 1. Uredbe tvar *AMONIJEV NITRAT* s graničnom vrijednosti od 16 % masenog udjela dušika u odnosu na amonijev nitrat smatra se ograničenim prekursorom eksploziva i može se stavljeti na raspolaganje samo profesionalnim korisnicima.

Poljoprivredni proizvođač prema definiciji Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, broj 118/18, 42/20, 127/20) smatra se profesionalnim korisnikom.

U skladu sa prijelaznom odredbom članka 23. Uredbe (EU) 2019/1148, posjedovanje, uvođenje i uporaba ograničenih prekursora eksploziva zakonito stečenih prije 1. veljače 2021. od strane pojedinačnih korisnika na temelju Uredbe (EU) br. 98/2013, dopušta se do 2. veljače 2022. godine.

Gospodarski subjekt koji stavlja na raspolaganje ograničeni prekursor eksploziva zatražit će od profesionalnog korisnika ili drugog gospodarskog subjekta dostavu izjave korisnika propisanu u Prilogu IV. Uredbe.

Poljoprivredni proizvođači upisani u Upisnik poljoprivrednika temeljem Zakona o poljoprivredi, prilikom kupnje gnojiva s masenim udjelom amonijevog nitrata većim od 16 % ispunjavaju Izjavu o posebnoj uporabi ograničenog prekursora eksploziva koju im je dužan dostaviti gospodarski subjekt.

SUMNJIVA TRANSAKCIJA

Ministarstvo unutarnjih poslova je Nacionalna kontaktna točka za prijavu sumnjivih transakcija ili značajnih nestanaka ili krađa tvari ili smjesa koje sadrže prekursore eksploziva, a gospodarski subjekti i internetska tržišta trebaju prijaviti sumnjive transakcije nakon što su razmotrene sve okolnosti, a posebno ako se potencijalni kupac ponaša na jedan ili više sljedećih načina:

- (a) nejasan je u vezi s planiranom uporabom reguliranih prekursora eksploziva;
- (b) izgleda da nije upoznat s planiranom uporabom reguliranog prekursora eksploziva ili je ne može uvjerljivo objasniti;
- (c) namjerava kupiti regulirane prekursore eksploziva u količinama, kombinacijama ili koncentracijama neuobičajenima za opravdanu uporabu;
- (d) nije voljan pružiti dokaz svojeg identiteta, boravišta ili, prema potrebi, statusa profesionalnog korisnika ili gospodarskog subjekta;
- (e) ustraje na korištenju neuobičajenim metodama plaćanja, uključujući velike količine gotovine...

„Regulirani prekursor eksploziva” znači tvar koja je navedena na popisu u Prilogu I. ili Prilogu II. Uredbe (EU) 2019/1148, uključujući smjesu ili neku drugu tvar u kojoj je prisutna tvar navedena u tim prilogima, a što isključuje homogene smjese s više od pet sastojaka u kojima je koncentracija svake tvari navedene u Prilogu I. ili Prilogu II. manja od 1% masenog udjela.

Gospodarski subjekti mogu odbiti sumnjivu transakciju.

Sumnjive transakcije ili značajniji nestanci ili krađe tvari ili smjesa ili tvari koje ih sadrže koje uključuju tvari s popisa u prilogima I. i II. Uredbe, ili uključuju smjese ili tvari koje ih sadržavaju, prijavljuju se u roku od 24 sata nakon otkrivanja Nacionalnoj kontakt točki na prekursori@mup.hr, telefon: 01/3788-754 i fax: 01/3704 878.

SMJERNICE EUROPSKE KOMISIJE VEZANE UZ PREKURSORE EKSPLOZIVA

Europska komisija donijela je smjernice koje obuhvaćaju informacije za gospodarske subjekte i internetska tržišta, kako prepoznati sumnjive transakcije i ostale korisne informacije.

Smjernice Europske komisije na hrvatskom jeziku dostupne su [ovdje](#).